

Sendika Örgütlenme Stratejileri

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

Son iki haftadır sendikal mücadelede yeni stratejiler üzerine yazıyordum. Birleşik Oto İşçileri (UAW) sendikasıyla örgütlenen New York Üniversitesi çalışanlarının mücadeleleri bir çok yeniliğe imza atmıştı. Bu yaratıcı süreçte kullanılan stratejiler Türkiye'deki zorlu sendikal mücadeleye de yardımcı olabilir.

Örgütlenmede sorumlu grup olarak önce bir emekçi haritası çıkardık. İş yeri yaklaşık 1,500 işçiden oluşuyordu. Çizmesi zor bir harita olmadı. İlk varsayımımız işçi sınıfı diye kocaman bir fırça darbesiyle incelikli bir örgütlenme stratejisi kuramayacağımız oldu. Farklı toplumsal cinsiyet, ırk, memleket, işkolu, ve politik geçmiş emekçilerin üzerinde farklı izler bırakmıştı. Örgütlenme stratejimiz bu esnekliğe paralel bir tarzda inşa edilmeliydi.

Daha sonra emekçilerin en muzdarip olduğu sorunları belirledik ve bu sorunların haritasıyla emekçilerin sosyal haritasını karşılaştırdık. Bu bize hangi tür emekçiyle hangi meseleler üzerinden ilişki kuracağımızı gösterdi. Bütün okulda çalışan emekçileri teker teker tanıyor, ofislerinin nerede olduğunu biliyor, ne tip insanlar olduğunu aşağı yukarı tahmin ediyorduk.

Bu iki haritayı iyice çalıştıktan ve gerekli alan araştırmasını yapıp, gerek soru cevaplarla gerek aramızda topladığımız atölyelerle sahayı iyice belledikten sonra sendika karşıtı tezleri bir araya getirdik. Bu bize sendikaya hayır haritasını gösterdi. Her bir hayırı evete çevirecek yollar bulduk. Bu egzersiz çok önemliydi. Zira her bir örgütçü arkadaş diğer örgütçü arkadaşların deneyimlerinden yararlanıyor, böylece örgütlenme sahasında çok az şaşırıyordu. Böylece daha önce üzerinde düşünmediğimiz bir soru ya da sendika karşıtı tutumla alanda karşılaşma olasılığı çok düşüyordu.

Bu örgütlenme sistemini önce kuramsal olarak oturttuk. Her örgütlenme sorumlusunun bildiği gibi sendikadaki hesap hiçbir zaman çarşıya uymaz. Bu nedenle sistemin çalışıp çalışmadığını denemeliydik.

Öncelikle kendi aramızda tiyatro tekniklerine dayanan bir pilot deneme yaptık. Ben mesela bir gün küçük burjuva bir aileden gelen zenci bir kadın oldum. Bu sosyal grubun hangi meseleleri öne çıkardığını tahmin ediyorduk. Kocaman bir odada oyuna başladık. Beni "örgütlemeye gelen" arkadaşlardan biri Amerikalı beyaz bir kadın, diğeri benim gibi, Amerikalı olmayan bir erkekti. Zaten bir beyazın beni sendikasına çağırması benim gibi bir kadın için sorunluydu. Hem de Amerikalı olarak ejnebilerin beni örgütlemeye çalışması sinir bozucu olabilirdi.

İyi oynadık. Sendikacılar çetin ceviz çıkmıştı. Benim bütün çabalarım karşı beni üzmemiş, karşı argümanlarımı gayet ikna edici bir şekilde benimle paylaşmış, ve sonunda beni illa da üye yapmak için tutturmamışlardı. Bir sonraki ziyaretlerinde onlara katılacaktım.

En etkili yolu kullanmışlardı. Kesinlikle hayır dememiş, dinlemiş, benimle benim dilimle konuşmuş, ve sabretmişlerdi.

Bu egzersizlerden sonra bir pilot çalışma yaptık. Emekçilerden seçtiğimiz 100 kişilik bir örnekleme bir ayda %60 başarı sağlamayı amaçladık. Sahaya çıktığımız ilk gün şaşkındım. "Amerikalılık yaparak" bir yere varılamayacağını düşünüyorum ve tüm bunları biraz çocukça buluyordum. Ne gerek vardı yok tiyatro yok bilmemne...

Amacımıza ulaşmamız 20 gün aldı. Sistem tahmimizden daha iyi çalışıyordu. Dahası ili haftada bir toplanıyor ve geçen zaman içinde e-mail yoluyla birbirimize aktardığımız deneyimleri tyatro yoluyla prova ediyorduk. Böylece hem

yabancılaşmaya karşı bir makenizma kuruyor hem de dinamik bir öğrenme süreci yaşıyorduk

Bu örgütlenme süreci bir yıl kadar sürdü. Yer yer yorulduk. Hareket yavaşladı, hatta bir hafta boyunca bir tane bile yeni üye katamadık. O noktada “Geri Çekilme” diye bir taktik uyguladık. Bir hafta durduk, geriye çekildik, içtik, eğlendik, düşündük ve her şeyi tekrar gözden geçirdik. Hatamız geriye kalan “zor emekçiler” için yeni bir strateji düşünmemektir. Artık deneyimliydik, taze bir palnla yeni bir atak geliştirmek çok zaman almadı.

Haftaya nasıl zafer kazandığımızı, toplu sözleşme taktik ve dinamiklerini ve daha da acısı, kurduğumuz sendikayı üç sene sonra nasıl kaybettiğimizi anlatacağım. Bu başarısızlık da bize çok önemli bir ders verecek.